

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoCsp/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122234448
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:6122234448.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., H. X, zastúpená: WEBBER LEGAL, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Prešov, Duchnovičovo námestie 1, IČO: 50 680 552, o zaplatenie sumy 11.220,78 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 16Csp/116/2022-256 zo dňa 5. októbra 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e a v e c v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví označeným rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 11.220,78 eura s príslušenstvom a žalovanej priznal voči žalobcovi v zmysle § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ustanovením § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/, § 7 ods. 1, § 17 ods. 1, § 11 ods. 2 zák. číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 565, § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 90 ods. 8 zákona číslo 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 01.01.2017.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca žalobu odôvodnil tým, že Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 13.11.2020 jemu postúpil postupca, Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155 (ďalej len „postupca“) pohľadávku voči žalovanej, ktorá bola v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca uzatvoril so žalovanou dňa 21.06.2018 zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanej peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v Zmluve a vo VOP. Žalovaná napriek opakovaným výzvam postupcu, v ktorých ju postupca v súlade s ust. § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník upozorňoval na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, neplnila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoju povinnosť podľa zmluvy. Keďže sa dostala do omeškania so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom bola súčasne upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, postupca v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy a ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka k 09.07.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu

postúpenia predmetnej pohľadávky sumu 15.027,60 eura a pozostávala z istiny 11.316,78 eura, úroku 2.719,28 eura, z úroku z omeškania 987,54 eura a z poplatkov vo výške 4,00 eura.

1.2. Žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu poprela platnú inkorporáciu všeobecných obchodných podmienok tvrdiac, že jej neboli odovzdané a až do doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu a jeho príloh (medzi ktorými boli aj všeobecné obchodné podmienky) s nimi nebola oboznámená. Poukázala na bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru. Upriamila pozornosť na zmluvu, ktorá je formulárovou a jej obsah nemohla meniť, mohla ju len ako celok prijať alebo ako celok odmietnuť, poukazujúc na rozsudok SD EÚ vo veci C-147/16 a citujúc body 26 až 28 odôvodnenia. Zmluva je v hrubom rozpore so Zákonom, smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) a zákonom č. 40/1964 Zb. Občianskym zákonníkom (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“). Nakoľko je spotrebiteľský úver bezúročný, všetky platby vykonala výlučne na istinu úveru a ak istinu preplatila, pôvodný veriteľ/žalobca sa bezdôvodne obohatil. V zmluve nie je, resp. je nesprávne uvedená 1. celková výška a konkrétna mena spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie - (ust. § 9 ods. 2 písm. g) zákona) - v zmluve je táto náležitosť vyjadrená nesprávne, čo má za následok nesprávne uvedenie (podhodnotenie) RPMN, ktorá má byť vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (náležitosť zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. h) zákona), 2. predpoklady použité na výpočet RPMN (ust. § 9 ods. 2 písm. h) zákona) - v zmluve je táto náležitosť vyjadrená nesprávne, 3. RPMN a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN nákladov (podľa ust. § 9 ods. 2 písm. h) Zákona) - v zmluve je táto náležitosť vyjadrená nesprávne, Skutočnosť, že zmluva je vyhotovená v tak hrubom rozpore so zákonom a Smernicou má za následok, že žalobca, resp. pôvodný veriteľ porušil právo žalovanej (ust. § 3 ods. 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa), a to právo na výrobky a služby v bežnej kvalite a právo na informácie (kde je predpokladom právnej normy právo na správne a presné informácie a nie na informácie zavádzajúce a nepravdivé). Navyše, žalobca, resp. pôvodný veriteľ, porušil aj povinnosť podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa, kedy ukladal žalovanej povinnosti bez právneho dôvodu (žalobca, resp. pôvodný veriteľ požadoval od žalovanej úroky bez právneho dôvodu - úver bol od počiatku postihnutý fikciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti). Podrobne namietala nesprávne uvedenie celkovej výšky úveru a následné podhodnotenie RPMN, nesprávne uvedenie predpokladov pre výpočet RPMN, nesprávne uvedenie celkovej čiastky a RPMN, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť s poukazom na viaceré ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. a Smernice 2008/48 ES o spotrebiteľských úveroch, s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 17.03.2021, č. k. 27CoCsp/54/2020-106.

1.3. Súd prvej inštancie konštatoval nespornosť právneho vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „VÚB Pôžička“ č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 21.06.2018 prostredníctvom digitálneho predaja, ani že právny predchodca žalobcu ako veriteľ pri uzatváraní a plnení z tejto zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti teda ako dodávateľ a žalovaná, ktorá je fyzickou osobou tak nekonala, čiže bola spotrebiteľom a preto je uvedená zmluva zároveň aj spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka. V konaní ďalej nebolo sporné, že predmetný úver je spotrebiteľským úverom, na ktorý sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy.

1.4. K argumentácii žalovanej, že nemala k dispozícii všeobecné obchodné podmienky súd poznamenal, že si pravdepodobne neprečítala zmluvu, pretože z článku III. bod 6 vyplynulo, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecné obchodné podmienky (na ktoré odkazuje článok I. a skrátene ich nazýva „podmienky“), pričom dlžník podpisom potvrdzuje, že mu boli odovzdané podmienky, spolu s predmetnou zmluvou. Podľa názoru súdu je nevyhnutné odmietnuť súčasný trend, kedy je každého spotrebiteľa potrebné považovať za takéto laika, ktorý nechápe ani základný obsahový kontext použitých slovných prostriedkov. Skutočnosť, že spotrebiteľ si nečíta ustanovenia zmluvy však musí ísť na jeho ťarchu, pretože veriteľ nemôže zodpovedať za to, že spotrebiteľ sa prvotne zameriava na získanie peňažných prostriedkov a prečítanie zmluvy je pre neho druhoradou záležitosťou. Aj podľa súdnej praxe sa nevyžaduje osobitný podpis napr. na Všeobecných obchodných podmienkach, ak je v zmluve podpísanej zmluvnými stranami obsiahnutá platná inkorporačná klauzula, ktorou sa všeobecné

obchodné podmienky stávajú súčasťou zmluvy (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/153/2019 zo dňa 17.06.2020). Na základe uvedeného, boli všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, žalovaná sama toto potvrdila svojim podpisom, zároveň aj ich prevzatím.

1.5. Z vykonaného dokazovania mal ďalej súd preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá úverová zmluva, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou (typovou, formulárovou). Jedná sa o zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ vo viacerých prípadoch a voči vopred neurčenému počtu spotrebiteľov, ktorí obsah zmluvy (poskytnutie finančných prostriedkov) podstatným spôsobom neovplyvňujú. Zmluvné podmienky sú vopred pripravené bez možnosti ich modifikácie. Súd vychádzal z toho, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá zmluva o úvere, ktorá sa v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka považuje za „absolútny obchod“, t. j. na právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka a súčasne aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) ako lex specialis a pokiaľ ide o zákonnú úpravu spotrebiteľských zmlúv ako takých, aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce právne úkony.

1.6. V konaní mal súd preukázané, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej titulom zmluvy o úvere sumu 12.000 eur, čo vyplýva z platobnej histórie žalovanej. Žalovaná neuhrádzala pravidelné mesačné splátky riadne a včas, čím sa dostala do omeškania so splácaním svojej pohľadávky. Listom nazvaným ako „Tretia upomienka - pokus o zmier“ zo dňa 10.06.2019 (k čomu predložil poštový podací hárok a poukázal na sledovanie zásielok na strane pošty podľa podacieho čísla) vyzval žalobca žalovanú na okamžité zaplatenie omeškaných splátok a bola upozornená na to, že žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru a bude požadovať okamžité vrátenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Predmetná listová zásielka bola podľa poštového podacieho čísla dňa 13.06.2019 doručená žalovanej. Listom zo dňa 09.07.2019 vyhlásil žalobca mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom a to ku dňu 09.07.2019. Zásielku s oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru si žalovaná neprevzala v odbernej lehote. Podaním zo dňa 15.04.2021 právny predchodca žalobcu oznámil žalovaným, že ku dňu 07.04.2021 postúpil predmetnú pohľadávku na žalobcu spolu aj s príslušenstvom a právami a ostatným príslušenstvom.

1.7. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom z logického výkladu vyplýva, že pred vyhlásením zosplatenia musí byť splnená podmienka v zmysle § 53 ods. 9 OZ. Právo veriteľa podľa § 565 OZ v spotrebiteľských vzťahoch koriguje ustanovenie § 53 ods. 9 OZ, ktoré veriteľovi umožňuje zosplatiť dlh až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky za súčasného upozornenia spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Súd dospel k záveru, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v rozpore so zákonom, nakoľko nepreukázal, že by žalovanú kvalifikovane upozornil na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Mal za to, že listinu - tretia upomienka - pokus o zmier zo dňa 10.06.2019 nemožno považovať za relevantné upozornenie podľa § 53 ods. 9 OZ, ktoré by spĺňalo náležitosti právneho úkonu, keďže neobsahuje jednak konštatovanie, s koľkými splátkami je žalovaná v omeškaní, pre ktorú konkrétnu nesplatenú splátku žalobca mohol požadovať predčasné vrátenie sumy pred konečným termínom splatnosti. Okrem toho túto listinu nemožno považovať za doručenú (respektíve nie je dôkazom, že sa mohla takáto písomnosť dostať do dispozičnej sféry adresáta) z dôvodu, že podací hárok nie je opatrený pečiatkou pošty, ani podpisom zamestnanca, ani v záhlaví nie je uvedený dátum podania. Za dôkaz doručenia však možno považovať výpis zo sledovania zásielky s poštovým podacím číslom C., ktorý dôkaz bol vykonaný aj súdom. Súd vykonanie takého dôkazu odôvodňuje ustanovením § 185 ods. 2 CSP, podľa ktorého môže aj bez návrhu (v konaniach so slabšou stranou platí to isté) vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú tomu, že skutkové tvrdenia strán sporu sú v rozpore so skutočnosťou (v konaní bol spor o doručenie uvedenej listiny). Aj keď žalobca preukázal doručenie „tretej upomienky - pokus o zmier“ žalovanej, túto písomnosť ale nemožno podľa názoru súdu považovať za kvalifikovanú výzvu podľa § 53 ods. 9 OZ.

1.8. Rovnako ani následné oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 09.07.2019 nemožno podľa súdu považovať za platný právny úkon pre jeho neurčitost', lebo tiež z neho nie je zrejmé, v dôsledku čoho došlo zo strany banky k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (dohoda strán o práve veriteľa žiadať zaplatenie celej pohľadávky vyplýva z VOB článok VIII, bod 1 písmeno a/), i keď v ňom bolo uvedené, že žalovaná neuhradila dlžnú pohľadávku banky, no nebolo uvedené, s ktorou splátkou a

odkedy bola v omeškaní, v dôsledku čoho nie je možné zistiť, či zo strany banky boli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Takýto právny úkon je pre jeho neurčitost' podľa § 37 ods. 1 OZ neplatný. Keďže nedošlo k riadnemu zosplateniu spotrebiteľského úveru, nemohlo dôjsť ani k platnému postúpeniu celej pohľadávky vyplývajúcej z predchádzajúceho zosplatenia úveru na žalobcu (§ 39 a § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalobca preto nemá aktívnu vecnú legitímáciu na uplatnenie uvedeného nároku v súdnom konaní, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.9. Podľa názoru súdu, ak by aj považoval za splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ, čo však vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu nemožno považovať, žalobca nepreukázal splnenie ďalšej podmienky pre postúpenie pohľadávky podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách - existenciu písomnej výzvy. V zmysle cit. ch spôsobilým predmetom postúpenia v môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/92/2018 zo dňa 20.11.2019).

Takouto výzvou nemôže byť ani písomnosť zo dňa 10.06.2016 nazvaná ako „Tretia upomienka - pokus o zmier“ rovnako ani v konaní predložená písomnosť žalobcom zo dňa 09.07.2017 označená ako „Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom a to aj napriek tomu, že obsahuje znenie „vyzývame Vás na predčasné splatenie zostatku úveru...“ a to s ohľadom na obsah tohto právneho úkonu. Ním právny predchodca žalobcu nevyzýva žalovanú k úhrade v dôsledku omeškania dlžníka so splnením záväzku, ale uvedeným jednostranným úkonom vyhlásil e predčasnú splatnosť úveru. V tejto písomnosti zo dňa 09.07.2019 sa ani len nespomína možný postup podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Podľa názoru súdu písomná výzva podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách je faktickým úkonom, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky na osobu, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu jej klienta po uplynutí zákonom stanovenej lehoty minimálne 90 kalendárnych dní. V prípade, ak tento faktický úkon nebol preukázateľne vykonaný a doručený žalovanému, nemôže byť platná ani zmluva o postúpení, z ktorej žalobca odvodňuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Spotrebiteľ musí byť vo výzve upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, t. j. na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. (pozri tiež rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoCsp/36/2020 zo dňa 13.5.2021, rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 22CoCsp/25/2021 zo dňa 28.9.2021).

1.10. K povinnosti právneho predchodcu žalobcu skúmať bonitu žalovanej, súd uviedol, že v zmysle ustanovení § 7 a § 11 ZoSÚ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod.. Z textu ZoSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný

a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Odvolací súd zastáva názor, že príjem aj rodinný stav klienta môžu byť vyhovujúce, ale pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh zo zmluvy. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Za daného stavu odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj straty práva na jednorazové zosplatenie spotrebiteľského úveru je správny (rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 22Co/136/2019 zo dňa 28.01.2020). Poukázal na výklad cit. ustanovenia v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017.

1.11. Podľa názoru súdu z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca si zhromaždil o žalovanej len neúplné, obmedzené množstvo informácií, a to predovšetkým v rozsahu o jej rodinnom stave, dosiahnutom vzdelaní, čistom mesačnom príjme a zamestnaní. Ani zo samotnej žiadosti o úver a informácií, ktoré si zhromažďoval žalobca o žalovanej, si žalobca nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalovanej, pretože absolútne nepoznal celkovú výšku jej výdavkov okrem výdavku na úver, ktorý chcela predmetným úverom refinancovať. Pokiaľ žalobca neskúmal bonitu žalovanej, nekonal s odbornou starostlivosťou a nemohol požadovať jednorazové splatenie úveru (čiže nemohol ani platne zosplatiť úver pri splnení podmienok podľa § 53 ods. 9 s poukazom na § 565 OZ), ergo nemohla ani nastať predčasná splatnosť úveru. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 17 ods. 1 s poukazom na § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Keďže neboli splnené vyššie uvedené podmienky, neprišlo k platnému zosplateniu úveru a absentovala kvalifikovaná výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, je aj postúpenie pohľadávky na žalobcu absolútne neplatné podľa § 39 OZ pre rozpor so zákonom. Žalobca tak nie je aktívne vecne legitimovaným, aj z dôvodu porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity žalovanej (druhý dôvod na zamietnutie žaloby).

1.12. K námietkam žalovanej ohľadne skutočností uvádzaných žalobcom, ktoré považovala za neprípustnú zmenu žaloby súd poznamenal, že žalobca len reagoval na skutkové tvrdenia žalovanej a žalobný návrh nerozširoval po kvantitatívnej alebo kvalitatívnej stránky a nesledoval svojimi podaniami určitú podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností. Vo svojej podstate, skutkové tvrdenia, ktoré uvádzal, podmienila svojím vyjadrením žalovaná, preto nešlo o zmenu žaloby, ale spresňovanie a precizovanie argumentácie v procese kontraktácie medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou.

1.13. Vo vzťahu k ďalším skutkovým tvrdeniam, ktoré boli prednášané zo strany žalobcu po realizovaní repliky dupliky, súd uviedol, že tieto pripustil, pretože skutočnosti, ktoré boli predmetom argumentácie súd skúma z úradnej povinnosti a mal sa s nimi možnosť oboznámiť aj právny zástupca žalovanej, nežiadal pojednávanie odročiť. Takéto počínanie zo strany žalobcu však nespôsobil, žeby súd musel odročiť pojednávanie, i keď svoje dve vyjadrenia doručil súdu veľmi krátko pred termínom pojednávania, súd sa s nimi stihol oboznámiť, nebolo potrebné vykonávať iné ďalšie dôkazy, pretože v danej veci bolo kľúčové predovšetkým právne posúdenie a skutkový stav bol ustálený.

1.14. Súd sa z dôvodu hospodárnosti nezaoberal ďalšími námietkami žalovanej, predovšetkým nesprávnym uvedením celkovej výšky úveru, nesprávnym uvedením predpokladov pre výpočet RPMN, ako i nesprávne uvedenou RPMN, bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, nakoľko žalobu zamietol pre absenciu aktívnej vecnej legitimácie, nesplnenie povinnosti skúmať bonitu žalovanej ako absencie

konania s odbornou starostlivosťou s negatívnym dopadom na splnenie podmienok vo väzbe na § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s poukazom na § 565 Občianskeho zákonníka.

2. Rozsudok napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, navrhujúc rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť, resp. rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a porušenie práva na spravodlivý proces. Nesúhlasil so súdom prvej inštancie, že pri uplatnení práva na zosplatnenie je potrebné špecifikovať, pre nesplnenie ktorej splátky je toto právo uplatnené a to či už vo výzve pred zosplatnením alebo vo výzve zo dňa 10.06.2019, v ktorej postupca upozornil žalovanú na možné zosplatnenie. Takáto povinnosť nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu, resp. bolo by to nadbytočné, keďže v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka nemožno toto právo uplatniť pre nesplnenie inej splátky než tej, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva (nakoľko po splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky toto právo zaniká). Uviedol, že pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru bola žalovaná v omeškaní viac ako 3 mesiace, čo vyplýva z platobnej histórie, teda že platila nepravidelne od začiatku roku 2019, zaplatila 31.12.2018, 22.02.2019, 01.04.2019 a naposledy dňa 30.04.2019, čo konštatoval aj okresný súd v bode č. 13. rozsudku. Ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 09.07.2017, uplatnil právo v zmysle § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 30.06.2019 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorej nezaplatenie mohol ako jedinej v súlade s § 565 OZ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a toto právo aj uplatnil v súlade s § 53 ods. 9 OZ po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom spotrebiteľ - žalovaná bola nesporne na toto právo upozornená podaním zo dňa 10.06.2019. Poukázal, že rozhodnutie súdu je v priamom rozpore so závermi najvyšších súdnych autorít, ktoré podľa ústavne komfortného výkladu preferujú platnosť pred neplatnosťou právneho úkonu (Nález ÚS SR sp. zn. I.ÚS/242/07). Zopakoval, že v súvislosti s uplatnením práva podľa § 565 OZ v nadväznosti na § 53 ods. 9 OZ, sa v žiadnom ustanovení neustanovuje povinnosť špecifikácie, pre ktorú splátku sa toto právo uplatňuje. V tomto ohľade žalobca považuje odôvodnenie súdu za nepreskúmateľné, nakoľko ich súd svojim výkladom vyložil nadmieru extenzívne, z odôvodnenia nie je zrejmé, na základe akej úvahy vôbec dospel k záveru o neplatnom postúpení pohľadávky v ním uvádzaných dôvodoch. Poukázal na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS/796/2016, podľa ktorého právomoc všeobecných súdov vykladať zákony nemožno chápať tak, že by boli oprávnené vykladať ustanovenia zákona tak, že by boli vykladané ustanovenia zákona „fakticky“ novelizovať. Výklad súdu ust. § 565 OZ považuje za výklad contra lege, nakoľko takýto výklad z uvedeného ustanovenia v žiadnom prípade nevyplýva a navyše ust. § 53 ods. 9 vôbec neukladá, dokedy je takéto právo postupca oprávnený využiť. Ak by mal zákonodarca úmysel, aby ust. § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ malo vykladať tak, ako uviedol súd prvej inštancie, výslovne by uviedol, že v prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy sa druhá veta ust. § 565 OZ neaplikuje a veriteľ je pod sankciou neplatnosti právneho úkonu povinný špecifikovať, pre nesplnenie ktorej splátky toto právo uplatňuje. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12CoCsp/25/2021 z 08.02.2021, v ktorom odvolací súd uvádza, že žalovaná v odvolaní namietala aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, keďže veriteľ neuviedol, pre nesplnenie ktorej konkrétnej splátky splatnej určitého dňa vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a preto je potrebné skúmať, či tento právny úkon dodatočne určitý a platný je. K tomu odvolací súd uviedol, že Občiansky zákonník neustanovuje ako podmienku platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu podmienku uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil ku zosplatneniu. Obdobný názor vyslovil senát Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5CoCsp/29/2022 z 20.07.2022. K splneniu podmienok pri postúpení pohľadávky na iný subjekt podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách č. 485/2001 Z.z. uviedol, že citované ustanovenie na určené postúpenie pohľadávky vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, výzvu dlžníka na splnenie čo i len časti peňažného záväzku a omeškanie dlžníka so splatením čo i len časti peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 dní. Uvedené podmienky podľa neho boli splnené a preukázané zmluvou o postúpení pohľadávky z 13.11.2020; má písomnú formu a žalovaná bola výzvou na predčasné zosplatnenie zostatku úveru vyzvaná 09.07.2019 na splnenie celej splatnej pohľadávky vo výške 11.800,30 eura. Z predloženej histórie je zrejmé, že platila nepravidelne už od roku 2019. Žalovaná bola v omeškaní viac ako 90 dní a opakovane bola vyzvaná na úhradu omeškaných splátok - výzvou zo dňa 10.06.2019 (označenou ako tretia upomienka, pokus o zmier) a výzvou z 09.07.2019 ako výzva na predčasné zosplatnenie splatenie zostatku úveru s príslušenstvom. Uviedol, že ust. § 92 ods. 8 nedefinuje náležitosti výzvy, len určuje jej formu, ktorá má byť písomná, taktiež nepojednáva ani o forme doručovania písomnosti účastníkovi právneho úkonu. Postupca vyzval žalovanú na splnenie dlhu okrem iného prostredníctvom vyššie uvedených výziev, najmä výzvou z 09.07.2019, ktoré svojim obsahom sú výzvami v zmysle citovaného ustanovenia Zákona o bankách, boli priložené k žalobe a

prezentované v súdnom konaní. Preto nesúhlasí s názorom súdu, že nepreukázal existenciu písomnej výzvy. Podľa jeho názoru je to práve výzva z 09. 07.2019 s pripojenou doručenkou. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5CoCsp/67/2021 zo 14.04.2022, ktorý uvádza, že pokiaľ ide o podanie z 21.12.2017, odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 8Cdo/169/2020) pripúšťa, aby za výzvu za splnenie podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách bolo možné považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, avšak iba za súčasnej podmienky, že jeho obsahom je výzva dlžníka na zaplatenie. Podľa rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6CoCsp/16/2022 z 28.06.2022 výzva banky bola preukázaná, keďže v oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru bola žalovaná vyzvaná na bezodkladné zaplatenie celého zosplatneného dlhu. Aj napriek tejto písomnej výzve, ktorá bola preukázateľne doručená 27.02.2017 omeškanie žalovanej bolo dlhšie ako 19 dní, a preto banka zmluvou túto pohľadávku postúpila na žalobcu, čo spĺňa podmienky postúpenia v zmysle citovaného zákona. Rovnaké závery vyplývajú aj z rozsudkov Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17CoCsp/2/2022 z 28.07.2022, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoCsp/36/2021 z 30.11.2021. V závere odvolania poukázal na prekvapivosť rozhodnutia, nepreskúmateľnosť a nesprávny procesný postup súdu vo vzťahu k bonite, keďže mu nemohla vzniknúť povinnosť dodatočného tvrdenia za nespornosti skutkového stavu, pokiaľ ide o skúmanie bonity, toto medzi stranami nebolo sporné, nakoľko až v záverečnej reči žalovaný začal uvádzať nové skutkové tvrdenia vo vzťahu k bonite, pričom to, že súd skúma túto skutočnosť ako spornú sa dozvedel až z rozhodnutia. Otázka skúmania bonity nebola predostretá protistranou v priebehu konania vôbec, až v rámci záverečnej reči žalovaného. On sa k tejto otázke teda nemohol vyjadriť, keďže dokazovanie bolo skončené a súd pri nespornosti skutkového stavu k tejto otázke nezaujímal žiadne stanovisko. Na druhej strane sa otázke bonity v rozsudku nemálo venovať bez toho, aby sa k tomu mal priestor akokoľvek vyjadriť. Vyššie uvedené úzko súvisí s nezávislosťou a nestrannosťou súdu v spotrebiteľských veciach, keď spotrebiteľ býva z úradnej povinnosti zbavený svojej zodpovednosti (I. ÚS 547/2012). Poukázal na čl. 2 ods. 1, 2 CSP a uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/20/2021 z 13.09.2022, v ktorom odvolací súd uvádza, že samotná skutočnosť, že ide o spotrebiteľský úver neumožňuje súdu bezbreho opomenúť sudcovskú a zákonnú koncentráciu v zmysle § 296, § 153 a § 154 CSP. Na výzvu súdu doložil doklad o skúmaní bonity žalovaného - výpis z úverového registra a z neho vyplýva, že bolo vykonané v čase podpísania zmluvy a odvolaciemu súdu nie je známe, ako inak by mohol právny predchodca žalobcu overovať iným spôsobom príjem žalovaného, ako jeho samotným vyjadrením, keď žalobca, resp. jeho právny predchodca nemá žiadne oprávnenie priamo sa dotazovať na zamestnávateľa ohľadom jeho príjmu, súd nemôže ani v spotrebiteľskom spore nahrádzať procesnú aktivitu v celom rozsahu, keď žalovaný nielenže nepredložil a nenavrhol vykonať dôkaz za účelom preukázania, že právny zástupca žalobcu neskúmal jeho bonitu. Možno preto prisvedčiť odvolateľovi, že súd v rámci inštancie nepostupoval správne a neriadil sa ust. § 150 a § 151 CSP, preto jeho rozhodnutie je nepredvídateľné a prekvapivé. Navyiac neobstojí záver, že žalobca a právny predchodca nezisťoval príjem žalovaného, keď tento síce predložil výpis narastajúcich obrátov, identifikácie príjmov až v odvolacom konaní, ale odvolací súd naň prihliadol ako na tzv. novotu, keďže skúmanie bonity nebolo v konaní sporné a až vo svojom prekvapujúcom rozhodnutí súd prvej inštancie toto založil na tomto skúmaní bonity. Ďalej odcitoval časť predmetného uznesenia.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázala na svoje predchádzajúce tvrdenia popierajúce, že bola vyzvaná na úhradu dohodnutých mesačných splátok opakovane. To uviedla vo vyjadrení z 09.08.2022. Z výzvy z 10.06.2019, v ktorej bola upozornená na oprávnenie banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v prípade dlžných súm sumu neuhradiť v lehote nie kratšej ako 15 dní pred zosplatnením úveru vyplýva, že pôvodný veriteľ požadoval zaplatenie tam uvedenej sumy okamžite, teda nie v lehote, akú uvádza v odvolaní žalobca a to pod následkom možnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Nie je pravdivé, že v záverečnej reči začala uvádzať nové skutkové tvrdenia vo vzťahu k bonite uvádzané, pretože žalovaný ani v záverečnej reči ani na pojednávaní, ani počas konania neuvádzal žiadne skutkové tvrdenia vo vzťahu k tomu, ako pôvodný veriteľ skúmal bonitu žalovaného. K tvrdeniu, že odborná starostlivosť postupcu pri poskytovaní úveru bola zachovaná a v rámci kontraktačného procesu nedošlo k žiadnemu porušeniu zákona uviedla, že by táto skutočnosť bola nesporná. Nesporné môžu byť iba existujúce skutkové tvrdenia. Žalobca počas súdneho konania netvrdil nič, že ako pôvodný veriteľ koná s odbornou starostlivosťou a skúmal jej bonitu, ako slabšej strany, čo v rozsudku Súdného dvora Európskej únie vo veci C-449/13 je dôkazné bremeno toho, či ako veriteľ skúmal bonitu spotrebiteľa len a výlučne na veriteľovi, nie na spotrebiteľovi. Obdobne v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/162/2020 z 27.10.2021 V konaniach s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitimitáciu z úradnej povinnosti a dôkazné bremeno zaťažuje veriteľa

aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia (vzťahuje sa k § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách). Stotožnila sa so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania, že pôvodný veriteľ konal s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru a tiež s názorom prečo bolo zosplatnenie úveru neplatné. V tejto súvislosti odcitovala časti rozsudku súdu prvej inštancie týkajúce sa týchto záverov. Rovnako sa stotožnila s názorom súdu prvej inštancie v bode 36., kde vo vzťahu k výzve uvádza dôvody, pre ktoré túto považuje za nedostatočnú.

4. Žalobca v replike zotrval na dôvodoch odvolania a odvolacom petite.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal vec - odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné v celom rozsahu zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 CSP, nakoľko odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6.1. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

7. Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 11.220,78 eura s príslušenstvom dôvodiac tým, že postupca (Všeobecná úverová banka, a.s.) uzatvoril so žalovanou dňa 21.06.2018 Zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXX (ďalej ako „zmluva“), na základe ktorej žalovanej poskytol peňažné prostriedky s tým, že žalovaná napriek opakovaným výzvam postupcu, v ktorých ju postupca v súlade s ust. § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „Občiansky zákonník“) upozorňoval v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, neplnila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoju povinnosť podľa zmluvy. S ohľadom na skutočnosť, že žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom bola súčasne upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, postupca (Všeobecná úverová banka, a.s.) v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka k 09.07.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy. Na základe rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 Občianskeho zákonníka zo dňa 13.11.2020 medzi postupcom (Všeobecná úverová banka, a.s.) a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu (postupníka) pohľadávku voči žalovanej, ktorá bola v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením, čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 15.027,60 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 11.316,78 eura, z riadneho úroku vo výške 2.719,28 eura, z úroku z omeškania vo výške 987,54 eura a z poplatkov vo výške 4,00 eura.

7.1. Súd prvej inštancie následne vo veci rozhodol odvolaním žalobcu napadnutým rozsudkom, ktorým vo výroku I. zamietol žalobu žalobcu a výrokom II. žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z viacerých dôvodov. Prvým dôvodom bolo vyhodnotenie výzvy zo dňa 10.06.2019, označenej ako „tretia upomienka- pokus o zmier za nie relevantné upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže neobsahuje konštatovanie počtu splátok, s ktorými je žalovaná v omeškaní, pre ktorú konkrétnu splátku žalobca mohol požadovať mimoriadne zosplatnenie. Druhým bola skutočnosť, že vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti zo dňa 09.07.2019 nie je platný právny úkon pre jeho neurčitosť, pretože v ňom nebolo uvedené, s ktorou splátkou a od kedy bola žalovaná v omeškaní, v dôsledku čoho nie je možné zistiť, či zo strany banky boli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, a preto takýto právny úkon je podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný. Rovnako tak súd prvej inštancie dospel k záveru, že zo strany žalobcu, resp. postupcu, nebola splnená podmienka výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, v dôsledku čoho zo strany postupcu, resp.

žalobcu, neboli naplnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. V poradí posledným dôvodom, ktorým súd prvej inštancie odôvodnil nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu bola skutočnosť, že v danom prípade nemohlo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (s poukazom na § 17 o spotrebiteľských úveroch) z dôvodu, že súd prvej inštancie vyhodnotil, že zo strany žalobcu nedošlo k skúmaniu bonity žalovanej resp. žalobca pri skúmaní bonity nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 s poukazom na § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. V dôsledku uvedeného právneho záveru súd prvej inštancie vyhodnotil, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu majúc za to, že nedošlo k riadnemu mimoriadnemu zosplatneniu spotrebiteľského úveru, z dôvodu čoho nemohlo dôjsť ani k platnému postúpeniu celej pohľadávky z postupcu na žalobcu (postupníka).

8. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj to, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8.1. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký (medzi jeho zložky možno zaradiť najmä právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia). Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé s tým, že konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania (vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.).

8.2. Ďalej žalobca tvrdil, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. Žalobca v podanom odvolaní ďalej vyjadril nesúhlas s právnym názorom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. Nesúhlasil so záverom, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky pre neurčitosť výzvy zo dňa 10.06.2019, ani že vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti zo dňa 09.07.2019 nie je platný právny úkon pre jeho neurčitosť. Rovnako nesúhlasil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že zo strany žalobcu, resp. postupcu, nebola splnená podmienka výzvy podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, pretože mal za to, že táto podmienka bola naplnená jednak výzvou zo dňa 10.06.2019 ako aj výzvou zo dňa 09.07.2019, keď zároveň v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že § 92 ods. 8 Zákona o bankách nestanovuje resp. nedefinuje náležitosti tejto výzvy, len určuje jej písomnú formu. Záverom uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za prekvapivé, pretože to, že súd prvej inštancie vnímal otázku skúmania bonity za spornú sa dozvedel až zo samotného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, keď mal zároveň za to, že súd sa venoval otázke bonity bez toho, aby sa k tomu mal žalobca priestor v konaní vyjadriť, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Odvolací súd v prvom rade považuje za potrebné zmieniť, že súd prvej inštancie v danej veci posudzovaný právny vzťah správne vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná a ani nebola namietaná žiadnou zo strán sporu. Následne z viacerých dôvodov (už odvolacím súdom spomínaných vyššie) dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu (najmä bod. 27., 31., 36., 42. odôvodnenia rozhodnutia), a to najmä s poukazom na skutočnosť, že žalobca nie je primárnym (pôvodným) veriteľom vymáhanej pohľadávky (ktorým bol postupca - Všeobecná úverová banka, a.s.), ale je v postavení postupníka. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok

uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

11. Odvolací súd v danom prípade, viazaný svojou zákonnou povinnosťou skúmať, či napadnutý prvoinštančný rozsudok v dôsledku včas podaného odvolania žalobcu nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakotvených v ust. § 389 ods. 1 CSP, v prvom rade uvádza, že v súvislosti s koncipovaním odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vzhľadom na jeho rozsah nemožno uprieť snahu súdu v tom smere, že by napadnuté rozhodnutie vykazovalo náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP, t. j. bolo presvedčivé. Vzhľadom na uvedené však odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o samotné odôvodnenie hlavných dôvodov vedúcich k zamietnutiu podanej žaloby (odvolacím súdom už nastolených vyššie) v rámci výroku I. napadnutého rozsudku, ktorých dôsledkom bol nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, tak tu odvolací súd vzhľadom na nepresvedčivosť, odôvodnenia a zároveň aj formálnosť zaujatého právneho záveru prvoinštančného súdu ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie v žalobe uvedeného žalobcu.

12. Odvolací súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že súd prvej inštancie v prvom rade dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že výzvu zo dňa 10.06.2019, označenou ako „tretia upomienka- pokus o zmier“ (č. I. 73) nemožno považovať za relevantné upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže neobsahuje konštatovanie, s koľkými splátkami je žalovaná v omeškaní, pre ktorú konkrétnu splátku žalobca mohol požadovať mimoriadne zosplatnenie (bod 27. a 30. odôvodnenie rozhodnutia). Taktiež druhým dôvodom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie bol aj záver súdu, že vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti zo dňa 09.07.2019 (č. I. 56) nemožno považovať za platný právny úkon pre jeho neurčitosť, pretože v ňom nebolo uvedené, s ktorou splátkou a od kedy bola žalovaná v omeškaní, v dôsledku čoho nie je možné zistiť, či zo strany banky boli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, a preto takýto právny úkon je podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný (bod 31. odôvodnenia rozhodnutia).

12.1. V spojitosti s vyššie vymedzeným právnym záverom súdu prvej inštancie (o nedostatku výzvy zo dňa 10. 06. 2019, keď táto neobsahuje konštatovanie počtu splátok, s ktorými je žalovaná v omeškaní, pre ktorú konkrétnu splátku žalobca mohol požadovať mimoriadne zosplatnenie, pre ktorú ju nemožno považovať za výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako i s právnym záverom súdu o nedostatku vyhlásenia o mimoriadnej splatnosti zo dňa 09.07.2019 pre jeho neurčitosť, keď v ňom nebolo uvedené s ktorou splátkou a od kedy bola žalovaná v omeškaní) prezentovanom v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že s takýmito závermi prvoinštančného súdu nesúhlasí a uvedený právny záver považuje za prílišný formalizmus. Je tomu tak práve z dôvodu, že v prípade posúdenia predmetných úkonov z hľadiska ich obsahu je možné dospieť, resp. vyvodiť závery o tom, s koľkými splátkami je žalovaná v omeškaní, pre ktorú konkrétnu splátku žalobca mohol požadovať mimoriadne zosplatnenie (z podania označeného ako „tretia upomienka - pokus o zmier /č. I. 73/ je zrejme aká je výška anuitnej splátky, aká je výška žalovanou nezaplatennej splatnej sumy, ako i ku ktorému dátumu). Zároveň však odvolací súd považuje za nevyhnutné dať súdu prvej inštancie do pozornosti (v zhode s námietkami žalobcu uplatnenými v podanom odvolaní), že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť vo výzve na zaplatenie dlhu (výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) a v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, informáciu ktorá splátka bola tou splátkou, ktorá veriteľovi umožnila uplatniť inštitút mimoriadneho zosplatnenia, resp. povinnosť uviesť informáciu o tom, že s ktorou splátkou a od kedy bola žalovaná v omeškaní.

12.2. Takto zaujatý právny záver (o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie z vyššie uvedených dvoch právnym záverov súdu prvej inštancie) je potrebné vyhodnotiť ako nekorešpondujúci so skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z obsahu spisu (podanie označené ako „tretia upomienka - pokus o zmier /č. I. 73/) a zároveň záver naplňajúci znaky postupu contra legem. S poukazom na uvedené a najmä za účelom odstránenia takto vytknutého procesného nedostatku bude povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní pri opätovnom posudzovaní danosti nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane v žalobe označeného žalobcu, ako jednej zo základných podmienok konania, podrobne sa zaoberať splnením podmienok v zmysle § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a to striktnie v intenciách znení obidvoch týchto zákonných ustanovení v inkriminovanej dobe. V tejto súvislosti opätovne ako

aj z hľadiska obsahu (§ 124 ods. 1 v spojení § 378 ods. 1 CSP) podrobí analýze písomnú výzvu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 10.06.2019 (č. I. 73), ktorou bola žalovaná vzhľadom na svoje omeškanie so splácaním splátok vyzvaná na ich uhradenie a zároveň preskúma, či ňou bola žalovaná upozornená na oprávnenie postupcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní s poukazom na § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Obdobne rovnako tak tiež posúdi právnym predchodcom žalobcu vypracované oznámenie o vyhlásení splatnosti zo dňa 09.07.2019 (č. I. 56). Uvedené úkony predchodcu žalobcu súd prvej inštancie posúdi nie len s dôrazom na skutočnosť, či zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k splneniu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (či žalovaná bola v omeškaní 3 mesiace, ale najmä na skutočnosť, či bola v lehote nie kratšej ako 15 dní upozornená na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti), ale aj s dôrazom na to, či došlo k naplneniu § 565 druhej vety OZ, resp. či právny predchodca žalobcu stihol vyhlásiť mimoriadne zosplatnenie do lehoty splatnosti nasledujúcej splátky (pričom splatnosť jednotlivých periodicky sa opakujúcich splátok bola dojednaná na 30. deň v mesiaci - resp. na deň v kalendárnom mesiaci, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom prvej anuitnej splátky /č. I. 42/), keď zo strany postupcu došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dňa 09.07.2019. Skúmanie odvolacím súdom vyššie uvedených podmienok možno označiť za základné predpoklady posúdenia toho, či žalobca je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie resp. či došlo k platnému mimoriadnemu zosplatneniu a následnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu, bez toho aby zo strany súdu dochádzalo k prílišnému formalistickému prístupu, stanovujúcemu podmienky a kritéria pre obsahové náležitosti úkonov, zákonom nevyžadované.

13. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách v prvej vete definuje dve podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka), za ktorých možno postúpiť bankovú pohľadávku inej osobe. Prvou podmienkou je písomná výzva banky klientovi, aby plnil a druhou je omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 dní. Obe tieto podmienky právny predchodca žalobcu splnil a odvolací súd mal ich splnenie za preukázané. Pokiaľ ide o listinu označenú ako „tretia upomienka - pokus o zmier“ (č. I. 73) zo dňa 10.06.2019, už tento právny úkon možno podľa odvolacieho súdu považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, keď Zákon o bankách v uvedenom ustanovení § 92 ods. 8 neupravuje podmienku postúpenia pohľadávky výzvu banky až potom, čo je pohľadávka alebo jej časť splatná. Rovnako tak listina označená ako „výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom“ zo dňa 09. 07. 2019 (č. I. 56) napriek tomu, že jej obsahom bol aj právny úkon zosplatnenia úveru (ktorý bol súdom prvej inštancie z dôvodov už vyššie uvedených posúdený ako neplatný), obsahuje tiež aj výzvu na zaplatenie dlhu v lehote 7 dní od jej doručenia. Týmto výzvami bola tak žalovaná upozornená na omeškanie so splácaním dlhu v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Právne úkony je potrebné posudzovať v zmysle ich obsahu bez ohľadu na ich označenie a nie je ani vylúčené, aby obsahom jednej listiny bolo aj niekoľko právnych úkonov, a teda právny úkon zosplatnenia úveru a právny úkon výzvy na úhradu dlžnej sumy. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti sa odvolací súd nemohol stotožniť ani s (formalistickým) právnym záverom súdu prvej inštancie o tom, že zo strany žalobcu nedošlo k preukázaniu splnenia výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách (bod 36. odôvodnenia).

14. So záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého zo strany žalobcu nedošlo ku konaniu s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity podľa § 7 ods. 1 s poukazom na § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch sa odvolací súd nemohol stotožniť, pretože tento záver nateraz považuje za predčasný z dôvodov nižšie uvedených. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že napriek tomu, že súd prvej inštancie je oprávnený skúmať to, či zo strany žalobcu, resp. veriteľa došlo k skúmaniu bonity s odbornou starostlivosťou (aj bez toho, že by táto skutočnosť bola sporná), avšak v prejednávacom prípade tak súd urobil bez toho aby jeho právny záver o neskúmaní bonity žalovanej s odbornou starostlivosťou mal podklad vo vykonanom dokazovaní. Uvedený záver je podporený najmä tým, že v priebehu prvoinštančného konania nebolo vykonané dokazovanie ohľadom skúmania konania veriteľa v rámci posudzovania bonity žalovanej (aj keď súd prvej inštancie bode 41. odôvodnenia uvádza, že „z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca si o žalovanej zhromaždil len neúplné, obmedzené množstvo informácií“), resp. zo strany žalobcu neboli preukázané (predložené) žiadne dôkazy za týmto účelom (procesná obrana), avšak nie z dôvodu na jeho strane. Je potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že nedostatočné skúmanie bonity bolo namietnuté žalovanou až v rámci záverečných rečí na pojednávaní konanom dňa 05.10.2022 (č. I. 254) po tom, čo zo strany súdu prvej inštancie bol vyslovený predbežný právny záver (v ktorom sa súd prvej inštancie nevyjadroval k skúmaniu bonity) a bez toho, aby sa k uvedenej námietke mal možnosť žalobca vyjadriť (uplatniť procesnú obranu),

nakoľko po uplatnení tejto námietky zo strany žalovaného došlo k vyhláseniu napadnutého rozsudku. V tomto smere je nutné dať za pravdu žalobcovi v tom zmysle, že napriek tomu, že ohľadom otázky skúmania bonity podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch vykonané dokazovanie nebolo a súd prvej inštancie na túto námietku žalovanej prihliadol a použil ju za podklad svojho rozhodnutia (bez toho aby zo strany žalobcu bolo možné k uvedenému uplatniť procesnú obranu), čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V nadväznosti na vyššie uvedené sa preto nateraz odvolací súd nemohol stotožniť s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobca si o žalovanej zhromaždil len neúplné, obmedzené množstvo informácií, pretože tento záver je predčasný, a to vzhľadom na tú skutočnosť, že v tomto prípade žalobca ani nemal objektívnu možnosť preukázať súdu, ako skúmal postupca bonitu žalovanej pred poskytnutím úveru, pretože v tomto rozsahu dokazovanie vykonané na prvej inštancii nebolo, uvedené súd prvej inštancie nezmiene v rámci predbežného právneho názoru (na ktorý by žalobca mohol reagovať) a zároveň predmetná námietka bola žalovanou zmienená až v záverečnej reči, ku ktorej žalobca už obranu zaujať nemohol, pretože následne súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok.

15. Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považujúc odvolanie žalobcu za dôvodné, rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní v zmysle § 391 ods. 2 CSP, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, opätovne preskúma nárok žalobcu, a to v zmysle vyššie uvedených právnych záverov odvolacieho súdu, vysporiada sa so všetkými podstatnými námietkami strán sporu a opätovne vo veci rozhodne. V novom rozhodnutí sa súd prvej inštancie vysporiada aj s ďalšími odvolacími námietkami žalobcu, a rozhodnutie odôvodní spôsobom zodpovedajúcim zákonným kritériám pre odôvodnenie súdneho rozhodnutia § 220 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).